

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO

Rzeszów, dnia 22 lipca 2025 r.

Poz. 3113

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NR P-II.4131.2.219.2025 WOJEWODY PODKARPACKIEGO

z dnia 17 lipca 2025 r.

Na podstawie art. 85, 86 i 91 ust.1 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2024r., poz. 1465 ze zm.)

STWIERDZAM NIEWAŻNOŚĆ

uchwały Nr XV/121/2025 Rady Gminy Wojaszówka z dnia 17 czerwca 2025r. w sprawie przyznania jednorazowego stypendium dla uzdolnionych uczniów.

Uzasadnienie

W dniu 17 czerwca 2025r. Rada Gminy Wojaszówka podjęła uchwałę Nr XV/121/2025 w sprawie przyznania jednorazowego stypendium dla uzdolnionych uczniów. Załącznik do uchwały stanowi „Regulamin przyznawania jednorazowego stypendium Wójta Gminy Wojaszówka dla uzdolnionych uczniów szkół podstawowych pobierających naukę na terenie gminy Wojaszówka”, zwany dalej Regulaminem.

Przedmiotowy akt został doręczony organowi nadzoru w dniu 25 czerwca 2025r.

Podstawę prawną podjęcia badanej uchwały stanowi przepis art. 18 ust.2 pkt 14a ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2024r., poz. 1465 ze zm.) oraz art. 90t ust. 4 ustawy z dnia 7 września 1991r. o systemie oświaty (t.j. Dz. U. z 2025r. poz.881).

Zgodnie z przepisem art. 18 ust.2 pkt 14a ustawy o samorządzie gminnym, do wyłącznej właściwości rady gminy należy podejmowanie uchwał w sprawie zasad udzielania stypendiów dla uczniów i studentów. Natomiast przepis art. 90t ust. 4 ustawy o systemie oświaty stanowi, że w przypadku przyjęcia programów, o których mowa w ust. 1, organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego określa szczegółowe warunki udzielania pomocy dzieciom i młodzieży pobierającej naukę na terenie danej jednostki samorządu terytorialnego bez względu na miejsce zamieszkania, formy i zakres tej pomocy, w tym stypendia dla uzdolnionych uczniów oraz tryb postępowania w tych sprawach, uwzględniając w szczególności przedsięwzięcia sprzyjające eliminowaniu barier edukacyjnych, a także osoby lub grupy osób uprawnione do pomocy oraz potrzeby edukacyjne na danym obszarze. W tym miejscu należy nadmienić, że programy, o których mowa w ust.1 przepisu art.90t ustawy są to: regionalne lub lokalne programy wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży lub wspierania edukacji uzdolnionych dzieci i młodzieży.

Rada Gminy Wojaszówka przyjęła lokalny program wspierania edukacji uzdolnionych uczniów szkół podstawowych na terenie Gminy Wojaszówka uchwałą Nr VII/52/2024 z dnia 28 października 2024r. Podjęta w celu realizacji postanowień programu uchwała Nr XV/121/2025 z dnia 17 czerwca 2025r. w sprawie przyznania jednorazowego stypendium dla uzdolnionych uczniów, w ocenie organu nadzoru, nie wypełnia jednak prawidłowo upoważnienia wynikającego z przytoczonego wyżej przepisu art. 90t ust. 4 ustawy.

Zgodnie z przytoczonym wyżej art. 90t ust. 4 ustawy o systemie oświaty, rada gminy powinna określić zakres pomocy dzieciom i młodzieży pobierającej naukę na terenie gminy.

Wojewódzki Sąd Administracyjny w Olsztynie w wyroku z dnia 6 lipca 2021r. sygn. akt: II SA/Ol 248/21 stwierdził, że cyt.: „ Brzmienie art. 90t ust. 4 u.s.o. wskazuje, że to organ stanowiący jednostki samorządu

terytorialnego określa szczegółowe warunki, formy i zakres pomocy oraz tryb postępowania w tych sprawach. Zatem to do wyłącznej kompetencji rady gminy należy określenie wszelkich warunków, od spełnienia których zależeć będzie skuteczne przyznanie stypendium dla zdolnego ucznia oraz ustalenie porządku jego przyznawania, rozumianego jako system działań, uwzględniający określoną kolejność i hierarchię uzależnionych wzajemnie zdarzeń. Ponadto, art. 90t ust. 4 u.s.o. wskazuje, że to rada ustala, czy będzie to pomoc pieniężna, czy rzeczowa oraz jej zakres, pod pojęciem którego mieści się także wysokość pomocy pieniężnej.”

Zatem, w przypadku ustalenia przez organ stanowiący gminy, że przyznawana pomoc, w oparciu o realizowany w gminie program wspierania edukacji uzdolnionych dzieci i młodzieży, ma być pomocą pieniężną, rada powinna wskazać wysokość tej pomocy. Zwrócenia uwagi wymaga bowiem, że podejmowana na podstawie art. 90t ust. 4 ustawy uchwała jest aktem prawa miejscowego, obowiązującego na obszarze gminy stosownie do art. 40 ust.1 ustawy o samorządzie gminnym. Rada, realizując przyznane umocowanie do określenia szczegółowych warunków udzielania pomocy dzieciom i młodzieży pobierającej naukę na terenie gminy bez względu na miejsce zamieszkania, form i zakresu tej pomocy oraz trybu postępowania w tych sprawach, powinna zatem uregulować określoną w art. 90t ust.4 materię kompleksowo, tak aby organ wykonawczy otrzymał jasno sprecyzowane ramy, w których ma się poruszać. Także adresaci przyjętego aktu, zawierającego przepisy prawa powszechnie obowiązującego powinni znać swoją jednoznacznie określoną sytuację prawną.

Rada gminy nie ma natomiast umocowania do scedowania na organ wykonawczy przyznanego jej upoważnienia do określania zakresu pomocy przyznawanej dzieciom i młodzieży w oparciu o program wspierania edukacji uzdolnionych dzieci i młodzieży pobierającej naukę na terenie danej jednostki samorządu terytorialnego, co potwierdza liczne orzecznictwo sądowe, w którym wyraźnie dominuje pogląd, że uchwała podejmowana na podstawie art. 90t ust. 4 ustawy o systemie oświaty powinna wskazywać wysokość stypendiów lub innych form pomocy i jest to wyłączna kompetencja organu stanowiącego, której nie można delegować na żaden inny organ. (por. wyrok WSA w Olsztynie z 15 czerwca 2021 r., sygn. akt II SA/OI 273/21 ; wyrok WSA w Poznaniu z 6 lutego 2019 r. sygn. akt IV SA/Po 1061/18 ; wyrok WSA w Olsztynie z 27 kwietnia 2021r., sygn. akt II SA/OI 266/21).

Tymczasem, w §4 ust. 2 Regulaminu zawarto uregulowanie, w myśl którego wysokość stypendium za wyniki w nauce lub osiągnięcia sportowe wynosi: dla uczniów klas IV-VI do 800 zł, a dla uczniów klas VII-VIII do 1000 zł. Natomiast w § 5 ust.5 Regulaminu zawarto postanowienie, że wysokość stypendium uzależniona jest od ilości kandydatów i zabezpieczonej na ten cel kwoty w budżecie gminy.

Powyższe postanowienia Regulaminu, w których Rada nie określiła, zgodnie z przyznanym jej upoważnieniem, w sposób jednoznaczny i niebudzący żadnych wątpliwości zakresu pomocy lecz scedowała to uprawnienie na organ wykonawczy naruszają zatem rt. 90t ust.4 ustawy.

Badany akt zawiera także inne istotne nieprawidłowości.

I tak, zgodnie z postanowieniami zamieszczonymi w §4 Regulaminu prawo do ubiegania się o stypendium przysługuje wyłącznie uczniom klas IV-VIII szkół podstawowych.

W przesłanym organowi nadzoru piśmie Wójta Gminy z dnia 9 lipca 2025r. uzasadniono powyższe unormowanie treścią przepisu art. 44i ust.1 pkt 2 ustawy o systemie oświaty, zgodnie z którym śródroczne i roczne oceny klasyfikacyjne z obowiązkowych i dodatkowych zajęć edukacyjnych oraz zajęć, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 13 ust.3 tej ustawy, a także śródroczna i roczna ocena klasyfikacyjna zachowania są ocenami opisowymi. Podkreślono, że taka ocena znacznie ogranicza możliwość ustalenia kryterium wybitnego osiągnięcia ucznia, dostosowanego do poziomu klas I-III szkoły podstawowej. Ponadto wskazano, że poszerzenie kręgu osób uprawnionych do uzyskania stypendium przekraczałoby możliwości finansowe organu prowadzącego.

Odnosząc się do powyższej argumentacji zwrócenia uwagi wymaga, że w świetle uregulowania w art. 90t ust. 4 ustawy o systemie oświaty, to jedynie kryterium bycia uczniem uzdolnionym, posiadającym konkretne osiągnięcia lub wyniki w nauce, powinno stanowić podstawę do wsparcia jego edukacji. Powołane przepisy nie wskazują na inne kryteria czy cechy, które pozwalałyby na rozróżnianie uczniów. Warunki udzielania stypendium powinny być zatem ustalone w taki sposób, aby zapewnić realizację wsparcia uczniów uzdolnionych bez ich różnicowania według innych kryteriów, niż ustawowe kryterium „wspierania edukacji uzdolnionych dzieci i młodzieży”. Należy zauważyć, że pomimo powołanego przez organ gminy uregulowania w art. 44i ust.1 pkt 2 ustawy o systemie oświaty, ustawodawca nie wyłączył grupy uczniów klas I-III szkoły

podstawowej z możliwości uzyskania stypendium. Organ pozbawiając ich zatem takiego uprawnienia, wykroczył poza umocowanie ustawowe.

Powyższe stanowisko znajduje potwierdzenie w orzecznictwie sądów administracyjnych (por. wyrok WSA w Łodzi z dnia 25 kwietnia 2025 r. sygn. akt: III SA/Łd 140/25, wyrok WSA w Olsztynie z dnia 29 czerwca 2021r. II SA/Ol 290/21, wyrok WSA w Rzeszowie z dnia 4 grudnia 2019 sygn. II SA/Rz 1147/19). Stąd też należało stwierdzić, że wskazane wyżej uregulowanie w §4 Regulaminu, wyłączające z możliwości uzyskania stypendium za wyniki w nauce uczniów klas I-III szkół podstawowych w sposób istotny narusza prawo.

Zakwestionowania wymagają następnie postanowienia zawarte w §5 ust.1-3 Regulaminu, dotyczące rozpatrywania i opiniowania wniosków o przyznanie stypendiów przez „Komisję stypendialną”, powoływaną przez Wójta.

Wojewódzki Sąd Administracyjny w Olsztynie w wyroku z dnia 15 czerwca 2021r. sygn. akt: II SA/Ol 273/21 wskazał, że „z treści art. 90t ust. 4 u.s.o. nie wynika niedopuszczalność powołania komisji weryfikującej wnioski o przyznanie stypendium. Należy to jednak wyłącznie do uprawnień organu wykonawczego gminy, w przypadku uznania przez niego, że powołanie takiej komisji przyczyni się do prawidłowego wykonania uchwały.” Jeżeli zatem Wójt uzna, że powołanie komisji opiniującej wnioski o przyznanie stypendiów dla uczniów jest zasadne dla prawidłowego wykonywania uchwały podjętej na podstawie art. 90t ust. 4 ustawy, to nie ma przeszkód, aby taką komisję powołał w ramach przysługujących temu organowi kompetencji do wykonywania uchwały.

Organ stanowiący gminy nie ma natomiast umocowania do stanowienia przepisów dotyczących powoływania i działania komisji rozpatrujących i opiniujących wnioski o przyznanie stypendium.

Nieprawidłowe jest także postanowienie zawarte w § 6 ust.1 Regulaminu, w myśl którego prawo zgłaszania uczniów do stypendium przysługuje wyłącznie dyrektorom szkół. Takie ograniczenie nie ma żadnego umocowania ustawowego i wyklucza osoby uprawnione, którymi są uczniowie, działający poprzez swoich przedstawicieli ustawowych, z możliwości ubiegania się o uzyskanie pomocy, o której mowa w badanej uchwale (por. wyrok WSA w Łodzi z dnia 25 kwietnia 2025 r. sygn. akt: III SA/Łd 140/25).

Odnosząc się natomiast do wskazanego w §6 ust.2 załącznika do Regulaminu, którym jest wzór wniosku o przyznanie stypendium Wójta Gminy Wojaszówka organ nadzoru zwraca uwagę na fakt, iż wzór taki może jedynie mieć charakter pomocniczy i nie może być traktowany jako jedynie obowiązujący.

Zgodnie z art. 7 Konstytucji RP organy władzy publicznej działają na podstawie i w granicach prawa. Oznacza to, że realizując swą kompetencję stanowiącą, rada jest obowiązana uwzględniać wytyczne zawarte w przyznanym jej upoważnieniu. Nieprawidłowa realizacja normy kompetencyjnej stanowi istotne naruszenie prawa skutkujące stwierdzeniem nieważności takiej regulacji.

Uchwała Nr XV/121/2025 Rady Gminy Wojaszówka z dnia 17 czerwca 2025r. w sprawie przyznania jednorazowego stypendium dla uzdolnionych uczniów nie wypełnia prawidłowo dyspozycji przepisu art. 90t ust.4 ustawy o systemie oświaty. Wyeliminowanie przez organ nadzoru z obrotu prawnego jedynie wadliwych regulacji badanego aktu czyniłoby uchwałę niewykonalną i pozbawioną elementów obligatoryjnych. Wobec powyższego należało orzec jak w sentencji rozstrzygnięcia.

Na rozstrzygnięcie nadzorcze służy skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Rzeszowie ul. Kraszewskiego 4A za pośrednictwem Wojewody Podkarpackiego w terminie 30 dnia od daty jego otrzymania.

z up. WOJEWODY PODKARPACKIEGO

Renata Piśla

Zastępca Dyrektora Wydziału Prawnego i Nadzoru